იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სასწავლო კურსის სილაბუსი

სასწავლო კურსის სახელწოდება : გლობალური ეკოლოგია

სასწავლო კურსის კოდი : Z.1.G.35

ლექტორები: ელიზბარ ელიზბარაშვილი, პროფესორი, ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი, გეოგრაფიის კათედრა, ტელ: 599-73-58-86, e-mail : eelizbar@hotmail.com კონსულტაციების დრო და ადგილი: ყოველი სასწავლო კვირის სამშაბათი, 12 საათიდან თელავის ი. გოგებაშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის I კორპუსის IV სართული, გეოგრაფიის კათედრა.

ვლადიმერ გორგიშელი, დოქტორანტი, ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი, გეოგრაფიის კათედრა, ტელ: 593645738.

კრედიტების რაოდენობა (ECTS): 5 კრედიტი, (125სთ.) საკონტაქტო 45სთ. მათ შორის: 15სთ. ლექცია; 30სთ. პრაქტიკული. დამოუკიდებული მუშაობისთვის 80სთ.

სასწავლო კურსის სტატუსი: სავალდებულო კურსი ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის გეოგრაფიის სპეციალობის სტუდენტებისათვის ბაკალავრიატში IY სემესტრში და დამატებითი (მინორ) სპეციალობის « გარემოსმცოდნეობა » სტუდენტებისათვის VII სემესტრში.

სასწავლო კურსის მიზნები: კურსის მიზანია საზოგადოების და გარემოს ურთიერთქმედების პროცესის შესწავლა, მისი განვითარების და სრულყოფის ოპტიმალური გზების განსაზღვრა ადამიანის მავნე ზემოქმედების მინიმუმამდე დაყვანით. საგნის როლი განსაკუთრებით იზრდება თანამედროვე პერიოდში, როდესაც ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენების და ბუნების დაცვის საკითხებმა პირველხარისხოვანი მნიშვნელობა მოიპოვა.

სასწავლო კურსზე დაშვების წინაპირობები: ზოგადი დედამიწათმცოდნეობა

სასწავლო კურსის სწავლის შედეგები :

ცოდნა და გაცნობიერება	აღიქვამს და ესმის დედამიწაზე მიმდინარე პროცესები და პლანეტაზე მათი გავლენის შედეგები სივრცესა და დროში აცნობიერებს დედამიწაზე არსებული სისტემების	აცნობიერებს გლობალურ დონეზე ბუნებრივი პროცესების მიმდინარეობის თავისებურებებს, საზოგადოების და გარემოს ურთიერთქმედების პროცესის განვითარების და სრულყოფის ოპტიმალურ გზებს.

	განვითარების ძირითად თავისებურებებს	
ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი	შეუძლია უშუალო ხელმძღვანელობის ქვეშ შეასრულოს მარტივი დავალებები	განსაზღვრავს გეოგრაფიული მეცნიერებების გამოყენების შესაძლებლობებს, მათ როლს საზოგადოებაში და პასუხისმგებლობას.
daskvnis unari	SeeZ l eba dakvi rvebebis safuZve l ze daskvnebis gamo tana	SeeZ l eba moaxdinos miRebu l i informaciis ana l izi da sinTezi, gaakeTos saTanado daskvnebi, kv l evis Sedegebis prezentacia
komunikaciis unari	icnobs da iyenebs Tanamed r ove sainformacio da sakomunikacio teqno l ogiebs	• SeuZ l ia sxvadasxva wyarodan informaciis miReba, damuSaveba, ana l izi da monacemebis interpretacia
swav l is unari	SeuZ l ia damoukideb l ad da sxvisi xe l mZRvane l obiT swav l a	SeeZ l eba mudmivad gaecnos da daeu f l os siax l eebs k l imato l ogiaSi
Ri rebu l ebebi	icnobs profesiu l i saqmianobisTvis damaxasiaTebe l Ri rebu l ebebs	SeeZ l eba msje l oba sivrciT da droiT konteqstSi, SeeZ l eba jgufSi muSaoba

სასწავლო კურსის შინაარსი:

1-3 კვირა

თემა 1. ბიოსფერო და გეოგრაფიული გარსი. (ლექცია-3სთ. პრაქტ.6სთ.) გეო-ეკოლოგიის საგანი, სიცოცხლის წარმოშობა დედამიწაზე. ბიოსფეროს წარსული, ატმოსფერო, მსოფლიო ოკეანე, ლითოსფერო, გეოგრაფიული გარსი, გეოგრაფიული გარსის მთლიანობის კანონი, ბიოსფეროს მომავალი.

ლიტერატურა: [3]-გვ.233-277; [4]-გვ.5-35; გვ.255-316, [7]-გვ.8-22.

4-6 კვირა

თემა 2. ეკოლოგიური ფაქტორები (ლექცია-3სთ. პრაქტ.6სთ.)

ეკოლოგიური ფაქტორები და მცენარეული საფარი, ეკოლოგიური ფაქტორები და ცხოველთა სამყარო, ბიოცენოზები.

ლიტერატურა: [1]-გვ.31-114; [7]-გვ.23-39.

7-9 კვირა

თემა 3. ატმოსფეროს ეკოლოგიური პრობლემები (ლექცია-3სთ. პრაქტ.6სთ.)

ატმოსფეროს გაჭუჭყიანების გავლენა ადამიანზე, მცენარეთა და ცხოველთა სამყაროზე, ატმოსფეროს გლობალური გაჭუჭყიანება, ატმოსფეროს გაჭუჭყიანება მოძრავი წყაროებიდან. ქალაქის კლიმატის ანტროპოგენური ცვლილება. ლიტერატურა: [3]-გვ.155-185; [5]-გვ.23-109; [7]-გვ.30-38.

10-12 კვირა

თემა 4. ჰიდროსფეროს ეკოლოგიური პრობლემები. (ლექცია-3სთ. პრაქტ.6სთ.)

წყლის ძირითადი მომხმარებლები, სამეურნეო მოღვაწეობის გავლენა ხმელეთის წყლებზე, მსოფლიო ოკეანის დაბინძურების წყაროები და სახეობები. მსოფლიო ოკეანის წყლების გაჭუჭყიანების თანამედროვე მდგომარეობა. მსოფლიო ოკეანეს კომპლექსური გლობალური მონიტორინგი..ლიტერატურა; : [3]-გვ.139-155; [5]-გვ. 159-240; გვ.266-358, [7]-გვ.39-45

13-14 კვირა

თემა 5. ლითოსფეროს ეკოლოგიური პრობლემები. (ლექცია-3სთ. პრაქტ.3სთ.

ღვარცოფები და მათი სახეობები. მდებარეობა, საზღვრები, ოროგრაფიული პირობები, ღვარცოფების შესწავლის და მათთან ბრძოლის ისტორია.

ღვაღცოფწარმომშობი მორფოლოგიური ფაქტორი, ლითოლოგიურ ტექტონიკური ფაქტორი, ჰავა, ნიადაგები და მცენარეული საფარი, გეომორფოლოგიური ფაქტორები.

სამეურნეო მოღვაწეობის გავლენა ნიადაგებზე, ნიადაგების რადიოაქტიური გაჭუჭყიანება.

ლიტერატურა: [2]-გვ. 3-60, [7]-გვ.46-52.

15 კვირა

თემა 6. გარემოს დაცვა. (პრაქტ.3სთ.)

ბიოსფეროს რეგულირების პრობლემა, ზედაპირული წყლების დაცვა გაჭუჭყიანებისაგან, ზღვის გარემოს დაცვა გემების ექპლუატაციის დროს, ნიადაგის რადიაქტიურ გაჭუჭყიანებასთან ბრძოლის მეთოდები.ლიტერატურა: [3]-გვ.411-441; [5]-გვ.250-257; გვ.262-265; გვ.400-419., [7]-გვ.65-75

სწავლებისა და სწავლის მეთოდები: ლექცია, სემინარი, პრაქტიკული, წერითი და ზეპირი გამოკითხვა, კოლოკვიუმი, პრეზენტაცია

შეფასების კრიტერიუმები: (იხ. ჰტტპ://ტესაუ.ედუ.გე/?პ=3848#მორე-3848)

შეფასების 100% გადანაწილდება შემდეგი სახით:

შუალედური შეფასება _ მაქსიმალური 60%

მათ შორის: 2 წერითი სამუშაო – 30% (15% X 2).

პირველი წერა ჩატარდება სემესტრის I ნახევარში, მეორე – სემესტრის ბოლოს. წერის თარიღსა და თემატიკაზე სტუდენტები წინასწარ იქნებიან ინფორმირებულნი. წერის ხანგრძლივობა 50 წთ.

4 სემინარული მეცადინეობა _ 20% (5% X 4).

ეს 20% უნდა დაგროვდეს მთელი სემესტრის განმავლობაში სემინარებზე მონაწილეობით.

1 ზეპირი პრეზენტაცია _ 10%.

საპრეზენტაციო თემას სტუდენტები შეარჩევენ საკუთარი სურვილით გავლილი თემატიკიდან, ხოლო პრეზენტაციის თარიღსა და დროს შეათანხმებენ პროფესორთან. რეგლამენტი 10-15 წთ.

დასკვნითი გამოცდა _ მაქსიმალური 40%

დასკვნითი გამოცდა ჩატარდება, როგორც წესი, წერითი სახით. G გამოცდის ხანგრძლივობა 2 სთ.

შეფასებები არსებობს შემდეგი სახის:

ა) (A) ფრიადი _მაქსიმალური შეფასება 91% და მეტი

ბ) (B) ძალიან კარგი _ მაქსიმალური შეფასების 81-90%

გ) (C) კარგი _ მაქსიმალური შეფასების 71-80%

დ) (D) დამაკმაყოფილებელი _ მაქსიმალური შეფასების 61-70%

ე) (E) საკმარისი _ მაქსიმალური შეფასების 51-60%

უარყოფითი შეფასებებია:

ა) (FX) ვერ ჩააბარა _ მაქსიმალური შეფასების 41-50% (აქვს დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება)

ბ) (F) ჩაიჭრა _ მაქსიმალური შეფასება 40% და ნაკლები (საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი)

ძირითადი ლიტერატურა : 3. ელიზბარაშვილი, ე., , ალფენიძე, მ., ხარაძე, კ., (2003), ზოგადი ფიზიკური გეოგრაფია, თბილისი, თ.ს.უ. გამომცემლობა, თესაუ ბიბლიოთეკა

7. ელიზბარაშვილი, ე., სულხანიშვილი,ნ., (2009), გლობალური გეოეკოლოგია (სალექციო კურსი), თესაუ ბიბლიოთეკა

დამატებითი ლიტერატურა : 1. ე.გუგავა, გ.მელაძე(2003), მცენარეთა ეკოლოგია, თბ. პირადი ბიბლიოთეკა.

2. მრევლიშვილი, ნ., (1997), საქართველოს გეოლოგია, თბ., თსუ, პირადი ბიბლიოთეკა.

4. Будыко, М.И., (1977), Глобалная экология ,.М, Мысль, პირადი ბიბლიოთეკა.

5. Владимиров, А.М, Ю.И.Ляхин, Ю.И., Матвеев, Л.Т., Орлов, В.Г., (1991), Охрана окружающей среды, Ленинград, Гидрометеоиздат, პირადი ბიბლიოთეკა.

6. ელიზბარაშვილი, ე., (2007), საქართველოს კლიმატური რესურსები, თბილისი, ზეონი, თესაუ ბიბლიოთეკა